

Світлана Богдан

ВІНГРАНОВСЬКИЙ: ПОЕТИКА МІФУ

Світлана Богдан

ВІНГРАНОВСЬКИЙ: ПОЕТИКА МІФУ

Монографія

УДК 821.161.2.09:801.8

Б 73

Богдан С. М.

Б 73 Вінграновський: поетика міфу : монографія / Світлана Богдан. —
Тернопіль : Видавництво Богдан, 2024. — 248 с.

ISBN 978-966-10-2080-0

У дослідженні зроблено спробу поглянути на творчість Миколи Вінграновського під новим кутом зору, який раніше комплексно не залучали для інтерпретації цього корпусу текстів, а саме в площині міфопоетики. У студії вказано на точки перетину між творами автора-шістдесятника (як поетичними, так і прозовими) і прадавніми міфологічними оповідями українців та інших народів. До аналізу залучено рівні мовних конструкцій і часопросторової моделі, розглянуто поетику загадки й концепт табуйованого імені, архетипні образи та міфологеми. Водночас проаналізовано авторські модифікації, яких архаїчні міфологічні моделі й образи зазнають у своєрідній аксіологічній структурі, розробленій М. Вінграновським, що дає змогу вписувати його міфотворчість у парадигму модернізму. Особливу увагу приділено типологічній близькості доробку М. Вінграновського і поетів Київської школи.

Для філологів (науковців, викладачів, студентів) і всіх, хто цікавиться творчістю М. Вінграновського.

УДК УДК 821.161.2.09:801.8

ISBN 978-966-10-2080-0

© Світлана Богдан, текст 2021
© Видавництво Богдан, виключна ліцензія
на видання, оригінал-макет, 2024

*Світлій пам'яті
моїх дорогих Учителів
Володимира Моренця,
Сергія Іванюка і Володимира Панченка
присвячую*

ЗМІСТ

Від автора	7
ВСТУП	9
I. КАТЕГОРІЯ МІФУ В ЛЮДСЬКІЙ СВІДОМОСТІ ТА В ЛІТЕРАТУРІ	17
1. Історія вивчення міфу	18
2. Два підходи до тлумачення поняття міфу	21
Міф як первісна оповідь про світ (вузьке значення терміна)	21
Міф як властивість людського мислення (широке значення терміна)	22
Архетип як єдина ланка двох визначень міфу	25
3. Риси і функції міфу як феномена свідомості	27
Міф як правда, реальність, істина і буття. Міф як форма життя. Міф як імагінативний абсолют	27
Міф не є знаком. Самодостатність міфу	30
Цілісність, єдність і всеохопність міфу	32
Органічний і необхідний характер міфу	34
Міф як творчість	36
Міф як результат «імпульсу волі»	37
Функція пізнання і пояснення	39
Функція компенсації	40
Функція впорядкування і гармонізації	41
4. Міф як конструкція замикання свідомості. Міф і мислення	42

5. Міф і література	43
Співвідношення міфу і літератури	43
Міфи в літературі	51
II. МІФ У МИКОЛИ ВІНГРАНОВСЬКОГО: ОСОБЛИВОСТІ МОВНИХ КОНСТРУКЦІЙ І ЧАСОВО-ПРОСТОРОВИХ ВІДНОШЕНЬ	57
1. Специфіка мовних конструкцій у текстах Вінграновського	59
Самодостатність явищ	60
Відчуття загальної всеєдності. Стосунки з Богом у поезії Вінграновського	63
Безособове мовлення	87
Метод складання основ	90
Заміна активної дії на пасивну (ознаки ергативного ладу)	91
2. Особливості авторської часопросторової моделі	95
Художній простір	95
Міфологічний дзеркальний простір	96
Казковий неопірний простір	108
Простір як сховище історичної пам'яті	111
Художній час	112
III. ПОЕТИКА ЗАГАДКИ, АРХЕТИПНІ ОБРАЗИ І МІФОЛОГЕМИ ТА ЇХ АКсіОЛОГіЧНИЙ ВИМіР І В АВТОРСЬКОМУ МІФОСВІТІ	119
1. Поетика загадки у творчості Вінграновського	119
Поетика загадки на образному і композиційному рівнях	119
Концепт імені як табу	127
2. Архетипні образи і міфологеми	133
Водні образи	133
Архетипний образ ріки (Дніпра)	134
Образ «незаміжньої ріки»	140

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію книги.